

JUPITER

časopis o fantastike

ČÍSLO 5

POVIEDKY >>

Robert Reed: Veritas

Hanina Veselá, Anton Stiffel

Diana Laslopová, Maroš Horváth

PUBLICISTIKA >>

Artefakt Carpathia

Elektronická knižnica

Veda - Star Trek a realita?

POVIEDKY

Robert Reed – Veritas	6
Hanina Veselá – Duše, tělo a nekromant	35
Anton Stiffel – Smietka si a v popol sa obrátiš	46
Diana Laslopová – Zmena	55
Maroš Horváth – Rub a líc	63

KNIHY

Martin Králik – Rozhovor – Palmknihy	33
Miloš Ferko – Milošova polička	41
Miloš Ferko – Texty chladu	45
Martin Králik – Elektronická knižnica	54
Martin Králik – Rogerland	62
Miloš Ferko – Konkol – výrocie	62

FANDOMAS

Martin Králik – Rozhovor – Zdeněk Rampas	69
Miroslava Klemková – Prednášanie na cone (2)	71

HUDBA

Martin Králik – Halloween	72
----------------------------------	----

VEDA

Anton Stiffel – Star Trek a realita?	73
---	----

GALÉRIA

Brian Terrero – Výber z tvorby	75
---------------------------------------	----

ČASOPIS JUPITER

www.casopis-jupiter.sk

<http://www.facebook.com/CasopisJupiter>

VYDAVATEĽ

Martin Králik - ROGERBOOKS

ŠÉFREDAKTOR

Martin Králik

TECHNICKÝ REDAKTOR

Martin Tomčík

REDAKCIA

Martin Tomčík, Miloš Ferko, Bohumil Stožický, Dušan Fabián, Zuzana Stožická, Matej Vojtko, Anton Stiffel, Dagmar Méhešová, Mirka Klemková a Petra Kelčíková

AUTORI POVIEDOK

Robert Reed, Hanina Veselá, Anton Stiffel, Diana Laslopová, Maroš Horváth

AUTORI ILUSTRÁCIÍ

Petra Slováková, Michal Hrůza, Zuzana Droppová, Bea Tomash, Jana Hlinková

ILUSTRÁCIA NA OBÁLKE

Vít "Kazumi" Kovář

ČÍSLO VYCHÁDZA

Máj 2013

Úvodník

Milí čitatelia!

Máte pred sebou zrejme posledné neplatené vydanie Jupitera.

Začiatok roka bol pre náš časopis zlý. Koncom januára som dostal od vydavateľa správu, že už nebude časopis vydávať. Okolo 3000 stiahnutí štyroch čísel a časti nulky mu nie je dostatočnou devízou na ďalšie pokračovanie podnikania v tejto oblasti, pretože nepostačuje na pritiahnutie potenciálnych inzerentov. Niet sa mu čo čudovať, je to jeho biznis, jeho náklady a má na to právo. Keď som o pár dní zistil, že nám do súťaže „Poviedka za tisíčku“ neprišli dovedy žiadne poviedky, teda téma skutočne nezaujala, bol som na rázcestí. Snažiť sa ďalej vytvárať časopis, ktorý má slabú čitateľskú, no najmä autorskú základňu? Aj mimosúťažné poviedky nám chodia minimálne. Navyše, treba preňho vytvoriť inštitucionálnu základňu. A presvedčať všetkých, nech ho robia zadarmo? Alebo s ním skončiť a vydávať už iba regulárne e-booky, predávané štandardnou cestou?

Treba povedať, že tu mi pomohla redakcia. Redaktori sa vzdali predstavy aspoň akého – takého honorára, kým nebude nejaký finančný obnos na konte. Ja som si uvedomil, že pre knihy by som to vydavateľstvo musel zakladať tak či tak, a v nejakej forme v ňom Jupiter pokračovať teda môže. Lákala ma forma almanachu, čiže neperiodickej publikácie jednotnej témy. To vlastne Jupiter aj od ďalšieho čísla bude, aj keď nakoniec nebude výlučne na jednu tému a časť článkov bude všeobecná, minimálne v rubrikách ako Fandomas. Aj podnadpis necháme „Časopis o fantastike“, už sa vžil. Bude predávaný známymi predajcami e-bokov plus pre vás aj pre nás výhodnejšie by sa mal dať kúpiť cez našu stránku. Založil som si vydavateľstvo Rogerbooks a prvé platené publikácie, vrátane šiesteho Jupitera, by som chcel stihnúť na Istrocon.

Podme teraz k tomuto číslu. Nedostatočná odozva v súťaži časoviek znamená, že si v ňom na túto tému prečítate iba dve poviedky – „Veritas“ od Američana Roberta Reeda a text Diany Laslopovej, ktorá patrí medzi našich stabilných autorov ešte od čias Istrozinu. Ukážku zo svojho debutu nám zaslala Hanina Veselá a my sme sa rozhodli, že aj prvotiny by mohli mať v Jupiteri miesto. Literárna súťaž Dumky podvečerné je jednou z najvýraznejších aktivít mladej autorskej krvi na internete a my sme sa ju rozhodli podporiť uverejnením poviedky „Rubalíc“, ktorá do nej prišla. Posledný text je z „pera“ jedného z najlepších autorov tvrdej science fiction u nás, Antona Stiffela, a mohli ste ho čítať v jednej z najlepších Fantázií, venovanej Marsu. Pre nás poviedku mierne upravil.

Výrazne sme zmenili publicistiku a prispôbili ju tak forme, akou ju chceme prezentovať od budúceho čísla. Mala by sa takmer celá venovať literatúre, s presahom do fandomu či vedy. V tomto čísle ešte nájdete môj posledný článok o metale, ale ani hudbu už v ďalšom Jupiteri recenzovať nebudeme. Ak vás zaujala prvá časť textov o prednášaní Mirky „Elendilky“ Klempovej, prinášame jeho pokračovanie. Okrem neho v rubrike Fandomas nájdete rozhovor s doživotným prezidentom Československého fandomu Zdeňkom Rampasom. Hlavný rozhovor čísla je tiež v češtine, rozprávame sa so zakladateľom Palmkníh Jirkom Vlčkom. Verím, že vás publicistika bude zaujímať rovnako ako v predchádzajúcich číslach.

Jupiter teda ide ďalej, no my práve teraz potrebujeme vašu podporu. Nie len takú, s akou nás prekvapila Aneta „Riddick“ Čizmáriková, keď na dražbe na Slavcone nechala vydražiť vlastnoručne vyrobeného 21 cm vysokého Hana Sola zaliateho v karbonite a celý obnos venovala Jupiteru (ďakujeme!). Stačí nám poslať poviedky, ako viete z môjho blogu, témou šiesteho Jupitera má byť steampunk. Alebo sťahovať a šíriť odkaz na Jupiera, kým je zadarmo. Získate nám tak potenciálnych čitateľov, ktorí, keď si časopis kúpia, pomôžu k jeho pokračovaniu.

Ale teraz si už vychutnajte toto číslo.

Martin Králik, šéfredaktor a už aj vydavateľ

Poviedka Istroconu 2013

Organizátori medzinárodného festivalu Istrocon a vydavateľstvo Martin Králik – Rogerbooks vyhlasujú literárnu súťaž Poviedka Istroconu 2013. Rovnako ako minulý rok, autori majú možnosť zapojiť sa do súťaže vo voľnej kategórii (píšte o všetkom čo vám napadne, ale poviedka musí obsahovať prvok fantastického ozvláštnenia), a v dvoch tematických:

- 1.) vesmírna loď,
- 2.) ihla.

Témy nie sú žánrovo obmedzené. Poviedky o vesmírnych lodiach alebo o ihlách teda môžu spadať podľa vášho výberu do oblasti sci-fi, fantasy, alebo hororu. Témy budú hodnotené každá osobitne. Ak sa v niektorej poviedke vyskytne výrazný motív ihiel i vesmírnych lodí, zaradi sa do tej kategórie, ktorú autor označil vo formulári. Ak autor prihlási do tematickej kategórie poviedku, v ktorej príslušná téma nezohráva významnú úlohu v deji, porota ju preradí do voľnej kategórie.

Vesmírne lode ocenia najmä priaznivci tvrdej sci-fi a space-opery. No ani autori fantasy by sa nemali zľaknúť hviezdnych dialok. Ak vesmírnym cestovateľom okorenia život trochu mágie, porotcovia si ich poviedky iste dobre zapamätajú.

Ihly pôsobia oveľa všestrannejšie. Ich uchom prechádzajú ťavy, na hrotoch zasa tancujú zástupy anjelov. Ľudia tieto nástroje už od úsvitu civilizácie nechávajú rozprávať rozmanité príbehy, či už ich používa krajčír, grafik, opravár gramofónov, zdravotná sestra, chirurg alebo alternatívny liečiteľ – prípadne kúzelník, ktorý má v druhej ruke handrovú bábiku. Ihly sa nájdu aj medzi rybami, rastlinami a geologickými útvarmi. Ihly bodajú do mäsa i do oblohy, no dokážu aj spojiť veci rozdelené. Často sú mocnejšie ako meče. Budú výzvou pre vaše perá?

Oficiálnosti:

Súťaž je anonymná. Zúčastniť sa môže každý, kto sa zaregistruje na stránke Istroconu a zašle minimálne jeden príspevok spĺňajúci podmienky účasti:

- poviedka v slovenčine alebo v češtine, doteraz nepublikovaná;
- do vyhlásenia výsledkov nesmie byť text poslaný do inej súťaže;
- rozsah **maximálne 15 normostrán** (27 000 znakov vrátane medzier);
- počet súťažných príspevkov od jedného autora je neobmedzený;
- uzávierka je **1. 8. 2013** (rozhoduje dátum poštovej pečiatky);
- o osude príspevkov doručených po uzávierke sa administrátor dohodne s autorom;
- organizátori si vyhradujú právo uverejniť súťažné príspevky v zborníku Poviedky Istroconu a v elektronických publikáciách vydavateľstva Martin Králik - Rogerbooks

Pokyny:

- vyplňte registračný formulár podľa inštrukcií na stránke www.istrocon.sk;
- poviedku zašlite vytlačenú v štyroch kópiách na adresu OZ AnimeCrew, Mánesovo námestie 6, Bratislava a obálku označte heslom Poviedka Istroconu 2013;
- zároveň zašlite elektronickú verziu poviedky vo formáte .rtf (alebo .odt či .doc) na adresu poviedky@istrocon.sk.

Dobré rady:

- Súťaž je anonymná. Na vytlačené exempláre sa nepodpisujte, vaše meno a kontaktnú adresu uvediete v registračnom formulári. Pre istotu uveďte vaše meno aj v maili s elektronickou verziou poviedky.
- Nezapudnite vo formulári uviesť kategóriu, v ktorej chcete súťažiť (voľná / téma vesmírna loď / téma ihla)
- Poviedky vytlačte čitateľným fontom (preferujeme CG Times) s minimálnou veľkosťou písma 12 pt.
- Nenechávajte si poslanie príspevkov na poslednú chvíľu.

Veľa chuti do písania želá porota

(Miloš Ferko, Martin Králik, Dáška Mehešová, Bohumil „Hromovlad“ Stožický a Zuska Stožická).

Embassy of the
United States of America

Nasledujúcu poviedku
uverejňujeme za pomoci
Amerického veľvyslanectva

Doteraz vďaka US Embassy Jupiter vydal:

Mike Resnick – Frankensteinova nevesta (The bride of Frankenstein) – Jupiter 2

Brad R.Torgensen – Lúč svetla (The ray of the light) – Jupiter 3

Charles Stross – Nadčas (Overtime) – Jupiter 4

Robert Reed – Veritas (Veritas) – Jupiter 5

Robert Reed

VERITAS

I

„Zaslúžite si pravdu, ale hlúpa pravda je, že si nepamätám presný dátum. Boli sme prváci na vysokej a bol letný semester. Tipujem, že marec alebo začiatok apríla. Bolo to večer, pravdepodobne neskoro. V pozadí hrala hudba, ale neodvážim sa hádať aká. Viem, že som sedel za stolom a môj spolubývajúci ležal na posteli. Čítal knihu, ktorú dostal za úlohu na Svetovú literatúru. Aeneida. To je jediný detail, ktorým som si istý. Nespomínam si, čo som sa učil ja, no jasne si pamätám, ako som civel na stránky, ktoré sa zlievali jedna do druhej a snažil som sa sústrediť. Vtedy som ucítil niečo zvláštne. Akoby ma vták d'obal do hlavy. Tu, za ľavým uchom. Chvíľu som vtáka ignoroval, ale napokon som sa otočil.

Lucian mal osemnásť ako ja. Ale kým ja som bol veľký chalanisko s nezaujímavou tvárou, povahou plachý intelektuál, môj spolubývajúci bol táto ohromujúco krásna postava s ostrými gréckymi črtami a nenútene provokatívnym šarmom. Keď som sa otočil, Lucian na mňa civel. Civel a usmieval sa. Jeho obrovské bystré tmavé oči sa do mňa zarezávali. Zdalo sa mi, akoby Lucian žiaril, akoby v ňom horel mocný biely oheň a prepaľoval sa na povrch každým jeho pórom, tými veľkými očami a pomedzi široké biele zuby. Vylakal ma. Popravde, vydesil ma. Naprázdno som prehltol a zamrmlal som: »Si v poriadku?«

Luciana som miloval. Nie vo fyzickom zmysle, to nie. Ale v každom ďalšom ohľade som ho zbožňoval. Spoznali sme sa až na vysokej, ale bohovia rozhodli, že sme si súdení. Boh študentského ubytovania nás uvrhol do tej istej maličkovej internátnej izby a okamžite sme sa spriatelili. V mojich očiach bol Lucian zázrakom. Zjavením. Žil v štyroch rôznych štátoch a ovládal rovnaký počet jazykov. Dokázal rozprávať príbeh za príbehom z exotických krajín, ktoré ja nikdy neuvidím. Nepochádzal zo zámožnej rodiny, ale mali dosť peňazí na pohodlný život a on so svojím vreckovým nikdy nežgrolšil. Ba čo viac, Lucian bol štedrý aj na všetky tie krásne dievčatá, ktoré sa okolo neho zbíhali. Verte mi, ničím si nezískate oddanosť mladého nadržaného muža rýchlejšie a istejšie, ako keď mu z času na čas dohodíte niekoho do posteľe.

Pozrel som sa na môjho priateľa a spýtal som sa: »Si v poriadku?«

Lucian mal na sebe neforemné kraťasy s rovnako neforemným tričkom bez rukávov. Na hustých čiernych kaderiach trónil klobúk, frajersky posunutý do tyla. Strechu klobúka okupoval maskot našej školy. Celé mesiace som sa pohyboval v Lucianovom tieni a poznal som ho lepšie než vlastného brata, no v tej chvíli sa usmieval zvláštnym spôsobom, ktorý som doposiaľ nevidel – nepríčetný, očarený výraz bez najmenej štipky humoru.

»Čo je?« spýtal som sa.

»Nič,« odvetil.

»Tak na mňa prestaň zízať,« požiadal som ho.

»Hľadel som na teba?« odvetil. Zavrel Aeneidu, posadil sa a vzpriamil chrbát. »Nechcel som ťa otravovať,« dodal. »Len som premýšľal.«

»Nad čím?« zaujímal som sa.

»Čo by sme mali urobiť,« začal. »Nie nad zajtra alebo o týždeň. Ale raz by sme mali spraviť toto – dať dokopy skupinu ľudí, vycvičiť ich, vrátiť sa v čase a dobyť Rímsku ríšu.«

Použil presne tieto slová.

A ja som len sedel. Po chvíli sa spýtal: »Čo ty na to?«

»Fajn,« odvetil som. »Prečo nie?« Pokrčil som plecami a vrátil som sa ku knihe, kým hlások v mojej hlave kričal: »Kurva, myslí to vážne!«

II

Jonathon Colfax sa odmlčal.

Technici obkolesili jednu z kamier. S odôvodnenou panikou sňali železný kryt a siahli do útrobov stroja, pátrali a hrabali sa v ňom prstami a potichu preklínali bohov a svoju smolu. Nik z nich sa neodvážil pozrieť na cisára. Možno verili, že si ich rozrušenie nikto nevšimne. Ale Colfaxes ich práca zaujala. Vzal do ruky orosený pohár s vodou a ľadom a po chvíli dal krátkym zamračením najavo svoju malú ale dôležitú nespokojnosť.

Oktavián predstúpil a úctivým tónom poznamenal: „Dve ďalšie kamery stále fungujú, vaša excelencia.“

Colfax natiahol ruku nad hlavu a ťukol do objemného mikrofónu. „A zvuk?“

Pribehol režisér projektu. Pricestoval až z ďalekej Alexandrie, odkiaľ priniesol svoje neskladné vybavenie a nadšený štáb aby nakrútil živého boha, ktorý vládne ich svetu. Ako Egyptan rodom a Riman výchovou nemal trpezlivosť s neschopnosťou, zvlášť u svojich podriadených. Hlasom plným zúrivosti ostrej ako britva žiadal vysvetlenie. Dialóg s technikmi prebiehal v gréčtine okorenenej zreteľne americkými slovami ako „kamera“ a „shit“. Keď zistil príčinu problému, uklonil sa Colfaxovi. „Mikrofóny a diktafóny sú silné,“ oznámil svojou najlepšou američtinou. „A chorú kameru vyliečime, vaša excelencia!“

Colfax si odchlípol chladnej vody a mlčal.

„Chodte s tým preč,“ prikázal Oktavián. „Odtiahnite ten stroj a opravte ho niekde inde.“

„Isteže.“ Egyptan sa uklonil iba cisárovi, akoby rozkaz vydal on. Potom mávol na svojich mužov, aby sa chopili stroja a jeho hrubých káblov. S ničivým pohľadom a zúriivo zovretými perami ich poháňal do práce. „Rýchlo, rýchlo.“ Aby od seba odvrátil hanbu, náhodnému podriadenému povedal: „Celé je to tvoja chyba.“

Colfax zakrúžil pohárom a sledoval, ako kocky ľadu kľžu po hladkých stenách.

„Vaša excelencia,“ ozval sa ďalší hlas.

Položil pohár na mliečne biely mramor a priznal: „Zabudol som, čo som vravel. Pomohli by ste mi, moja milá?“

Jediná žena v miestnosti sedela na opačnom konci stola. Pochádzala z Egypta, ako kameramani a nervózni technici, ale jej spoločenské postavenie bolo úplne iné. Rodom kráľovná, profesiou novinárka žijúca momentálne v Ríme. Jej tvár a príjemný sýty alt každodenne prinášali správy Rimanom po celom svete. Po matke zdedila skromný prídel krásy, ale aj talent získať si srdcia ľudí. Jediným obdivným pohľadom dokázala uspokojiť márnivosť každého muža. Opierala sa o mramorový stôl, hľadela na postaršieho cisára a stačil jediný vreľý úsmev, aby mu pripomenula, že je nepochybným stredobodom Stvorenia.

„Lucian,“ povedala dokonalou američtinou. „Rozprávali ste nám o Lucianovi, o vás a o vašej ceste časom.“

Colfax prikývol a pozrel sa na najbližšiu kameru. Bol to rozmerný a chladný vynález, v ktorom víril film ako stuhnutá krv na svojej ceste mechanizmom zo železa a vyrezávaného dreva a šošoviek vyleštených tvrdými, obratnými rukami vysoko kvalifikovaných otrokov.

„Muselo sa to stať tú jar,“ pokračoval Colfax. „Vtedy objavili možnosť cestovania v čase. Fyzici práve vynášli prostriedky a správa o tom presiakla na verejnosť. Prvé stroje času sa už budovali. Prírodzene, boli nákladné a experimentálne a ovládalo ich nespočetne veľa vládnych organizácií. Ale napriek tomu sa stalo cestovanie v čase reálnou možnosťou. Natiaľko reálnou, že dvaja mladí muži mohli v internátnej izbe piť lacné pivo a plánovať dobytie antického sveta.“

Novinárka si zakryla ústa. Oči jej fascinovane žiarili.

Colfax mal oblečenú tuniku starého typu s tógou úhladne ovinutou cez plec, z najjemnejšej vlny nafarbenej na smotanovo bielo s úzkym purpurovým pásom. Tento odev navrhol Oktavián. Tento rozhovor môžu vidieť občania zo všetkých kútov ríše a Rimania rozhodne ctíli tradície. Žena mala v tom istom duchu na sebe rovnako tradičný odev: jednoduchú sivú tuniku previazanú v páse a pod prsiami, modrú pallu nariasenú nad ľavým ramenom, čierne vlasy zviazané v elegantnom uzle.

„Vaša excelencia,“ zapriadla žena. „Diváci by radi počuli vaše vysvetlenie času a toho, ako ním môže duša cestovať.“

„Ó, ale cestovanie časom je ľahký trik,“ žartoval. „Každý deň je cestou v čase, či nie?“

Zdvorilo sa zasmiala.

Colfax chvíľu počkal a potom ponúkol najznámejšie vysvetlenie. „Vesmír je ako dom. Veľký, nádherný dom plný nespočetných miestností.“ Nakreslil do vzduchu dom. „Každá miestnosť je večná. Každá miestnosť predstavuje jeden okamih v Čase a Priestore. Vy a ja spolu stojíme v jednej miestnosti. Za nami sú dvere, ktoré

POVIEDKA

vedú späť v čase. Nie veľmi ďaleko. Nie, len do predchádzajúceho okamihu. Ale pred nami je nekonečne veľa dverí a každé z nich vedú do inej miestnosti, ktorá predstavuje nasledujúci okamih.

Tam na nás čaká každá možná budúcnosť. To objavili fyzici mojej doby. A keď sa pohrali s matematikou, zistili, že existuje aj tretí typ dverí. So správnymi nástrojmi môže človek vyrezať dočasnú diery v strope a preliezť do budúcnosti. V jednom momente môžete prekročiť desať sekúnd alebo desať miliónov rokov. Ale ak by ten človek prerazil diery do podlahy, prepadol by sa v čase späť. Zrazu by stál v staršej miestnosti, v staršej chvíli. Ale ako vždy, za naším cestovateľom v čase by zostali len jedny dvere vedúce k minulosti, ktorú pozná, kým pred ním by bolo nespočetne veľa dverí, každé z nich vedúce k myriáde možných budúcností.“

„Pozoruhodný objav,“ povedala žena.

„Je to pozoruhodný dom,“ odvetil Colfax s napätým úsmevom. „Naši fyzici spoznali ako presne pozoruhodný a trvanlivý je. Predstavme si napríklad, že cestujete späť v čase,“ vyslovil jej meno potichu a láskavo: „Sarah. Prepadnete sa do svojej minulosti a táto minulosť sa okamžite rozdelí. Tam, kde bola kedysi len jedna miestnosť, teraz existujú dve. Jedna zostáva nezmenená, v blaženej nevedomosti o vašej existencii. Druhá sa jednoducho prispôbi vašej prítomnosti. Môžete naraziť do nábytku, muži sa na vás samozrejme budú usmievať a čo je najpodstatnejšie, všetky dvere pred vami budú viesť k budúcnostiam, ktoré vytvoríte vy sama.“

Považujem to za elegantné, rozkošné usporiadanie,“ pokračoval. „Vesmír je dom postavený z možností. Všetko, čo je možné, sa stane a každý moment je večný. A svojím spôsobom sme všetci cestovateľmi v čase.“

Nikto neprerušil ticho.

Zamyslene privrel oči. „Keď sme boli s Lucianom druháci, naša katedra fyziky otvorila prednášky z časovej mechaniky. Lucian rozhodol, že by sme ich mali absolvovať. »Pripravíme si pôdu,« hovoril. Predmet učila absolventka, ktorá práve strávila leto v Sandii. To bolo jedno z laboratórií, kde stavali prototyp stroja času. Bola vynikajúcou učiteľkou, bystrá a šarmantná. Osobne nepatrím k talentovaným vedcom...“

Z tieňov sa ozvalo nesúhlasné mrmlanie.

„...ale v predmete som obstál dobre,“ dodal s ľahkým, hrdým úsmevom. „Popravde, veľmi dobre. Objavil som v sebe talent na netradičné myšlienky. Naučil som sa veľa o časových a kvantových zdrojoch. Písal som si podrobné poznámky, ktoré som požičiaval Lucianovi, keďže ten sa v triede málokedy ukázal. Občas som mu prednášky opakoval, aby ocenil komplexnosť tohto odboru. Myslím si, že to je najlepší spôsob, ako sa hocičo naučiť. Vyučujte to a osvojíte si to.“

Jeho úsmev pohasol. „Neraz som Luciana varoval. Vravel som mu, že nemôžeme dobyť Rím. Že keď pôjdeme do minulosti, stratíme prítomnosť. Vytvoríme úplne nový časový prúd. Z našej prvej chvíle v minulosti vyvrie nespočetne veľa jedinečných a neznámych budúcností a nedá sa predpovedať, čo sa v nich bude skrývať.“

»Ale naša Zem je tu stále, nie?« pýtal sa.

»Je,« uznal som. »Naša časová línia ostane v bezpečí a neporušená. Ale bude trčať v inej časti vesmíru. Prakticky nedosiahnuteľná. Neviditeľná. Stratená.«

Lucian sa rád smial. A mal nádherný, nákazlivý smiech. Používal ho, až kým som sa k nemu nepridal a potom ma plesol po kolene. »Ale nebude to tak najlepšie? Ak to chceme spraviť – a to teda chceme – nemali by sme byť ochotní vzdať sa *všetkého*?«

Nevedel som, čo povedať, tak som nepovedal nič.

»Veľké činy si žiadajú oddanosť a obeť,« uistil ma. A potom znova povedal: »Obeť.« Akoby to jedno slovo zosobňovalo všetko podstatné...“

Colfax nechal svoj hlas odoznieť.

Dlhú chvíľu bolo počuť len štrkot filmu v dvoch fungujúcich kamerách. Novinárka cisára povzbudila: „Oddanosť,“ povedala s nefalšovanou zvedavosťou. „O tých raných rokoch som počula pár príbehov. A máme svedectvá z tretej ruky. Ale dúfala som, že budem počuť pravdu od vás, Vaša excelencia. O Lucianovi a zvyšku užšieho kruhu...“

Colfax chvíľu váhal. Zavádzajúco tichým hlasom napokon priznal: „Lucian nikdy nedokončil predmet o cestovaní v čase. Popravde, na skúške získal neuveriteľne zlé hodnotenie.“

Technici a mladí sluhovia sa zježili. Slová, že veľkolepý Lucian mohol v niečom zlyhať, pociťovali ako svätokrádež.

Ale Colfax potriasol hlavou a dodal. „Ten muž bol geniálny inými spôsobmi. Lepšími, podľa môjho

POVIEDKA

názoru.“ Pokrčil ramenami a povzdychol. „Od toho roku do konca školy sme bývali v malom byte mimo univerzitný areál. Zostávala mi ešte jedna skúška. Lucian sa ma spýtal, kedy sa vrátim domov a ja som mu to povedal. Keď som prišiel – v dohodnutom čase – ani mi nenapadlo klopať. Jednoducho som odomkol, vošiel dnu a našiel Luciana na našom starom gauči, kde preťahoval našu učiteľku. Trtkali ako dva psy. Boli nahí, on za ňou a kým do nej pumpoval, žmurkol na mňa, akoby to bol náš spoločný vtíp.“

Starý muž sa zhlboka nadýchol nosom a pokúsil sa uvoľniť ramená. Po dlhej chvíli pokračoval. „Theresa bola skutočne nádherná žena. A bola zázračne bystrá. A ako my ostatní, dokonale sa do Luciana zamilovala.“

Colfax odhliadol od kamier a zamrmal si popod nos: „Cisárovná slz. Tak o nej teraz hovoríte, nie?“

III

Cisárova tvár bola vždy úzka a chudá. To málo čo mu zostalo z vlasov mal ostrihané nakrátko a snehobiele. Husté biele fúzy mu každé ráno holil dôveryhodný Núbijčan. Rafinovaný make-up pomáhal zakryť vek a podlomené zdravie, ale občas ho teplé svetlo zasiahlo v nečakanom uhle a všetko odhalilo. Vždy bol štíhly, ale teraz pôsobil vychudnuto. Jeho brada a líčne kosti vystupovali príliš ostro, jasné modré oči zbledli a stratili iskru. Bol prirodzene tichý a premýšľavý muž. Senátori a otroci mali rovnaké ťažkosti s rozoznávaním jeho pocitov. Len niekoľkí z nich ho dobre poznali a tí sa naučili všimnúť si jeho oči, sledovať jeho pohľad a dávať pozor, ako často žmurká. V tejto chvíli vyzeral starý muž smutne. Jeho tvár bola ako kameň, bledá a chladná, ale pomalé privieranie očí prezrádzalo vyčerpanie a hlboký žiaľ. Možno ľutoval, že súhlasil s rozhovorom. Prirodzene, mohol by ho ukončiť jedným slovom. Mohol povedať „Dost“,“ a Oktavián by zavolał dnu prétoriánov. V tej chvíli by sa vypli všetky stroje, film a zvukový záznam by sa skonfiškoval a zničil. Do hodiny by ich hostia z Veľkej knižnice boli na ceste späť do Neapola, nalodili by sa na svoju ladnú plachetnicu, dostali by zlato za námahu a príkaz mlčať o všetkom, čo sa tu stalo a čo sa tu nestalo.

Ale cisár rozhovor neukončil.

Miesto toho sa rozhodol myslieť na niečo iné. Po dlhej prestávke sa opäť usmial. Modré oči na chvíľu zažiarili. Zdvihol zrak nad mramorový stôl a nežným hlasom sa prihovril novinárke. „Vášho otca som spoznal

Robert Reed – Veritas

POVIEDKA

v treťom ročníku. Forrester bol starý na prváka. Mal prakticky tridsať. Pôsobil veľmi staro a mimoriadne múdro.“

Zasmial sa.

Väčšina divákov sa zasmiala s ním, ale potichu. Novinárka sa len pousmiala pri zmienke o svojom otcovi a po chvíli priznala: „Pokiaľ viem, o tých rokoch hovoril len zriedka.“

„Naozaj?“

„Opustil som ten svet kvôli tomuto,« vrel matke. Snažila sa mu rozviazať jazyk, ale vždy len potriasol hlavou a spýtal sa: »Prečo strácať čas vecami stratenými?«

„To znie ako váš otec,“ povzdychol Colfax. Otvoril ústa, v zápätí ich zatvoril, no potom prehovoril.

„Našiel ho Lucian. Forrester strávil dvanásť rokov v armáde, patrilo k Rangerom. Mal bojové skúsenosti, bol silný v každom význame toho slova a bol zvyknutý viesť mladých mužov za zúfalých podmienok.

Univerzita bola skvelé lovisko talentov. Každá veľká škola má tisíce mladých ľudí tak plných snov a neprebudených talentov, až sú z toho chorí. Lucian sa ma pokúšal naučiť svoje triky. „Chod' za neznámym človekom,“ vrel. „A len úprimne rozprávaj. To je všetko. Povedz mu, že máš pripravené dobrodružstvo, ak má záujem. Pozvi ho na naše schôdze. Spomeň cestovanie časom. Spomeň Rím. Ale nehovor nič konkrétne. Povedz mu, že sa všetko dozvie na našej schôdzi.“

Až na to, že na schôdzach sme neprezradili prakticky nič. Bolo to len divadlo. Raz za mesiac sme sa stretli v pivnici miestnej pizzérie. Lucian zaplatil všetkým za večeru a pivo. Rečnil o veľkoleposti Ríma a jeho dejinách. Ukázal pár obrázkov trosiek a umeleckých rekonštrukcií. Potom so širokým úsmevom popísal, ako skočíme späť v čase, aby sme dali Rimanom všetky zázraky našej doby. Ako spravíme z ríše väčší, silnejší národ. A mimochodom aj o tom, že nás tam budú uctievať ako bohov.“

Zasmial sa a potriasol hlavou. „Schôdze boli len testovacím poľom. Po svojom prejave Lucian obišiel všetky stoly so zdvorilostnou konverzáciou a odhadoval povahu tých, čo prišli. Povahu a odhodlanie. Len pár tuctov si zaslúžilo dostať sa do užšieho kruhu. Forrester bol jedným z troch s vojenským výcvikom. Študoval dejiny, vďaka čomu bol dvojnásobne užitočný. A čo bolo najlepšie, mal chrbtovú kosť. Keď mal dôvod, nerobilo mu problém Lucianovi protirečiť.“

„Váš otec nám už na začiatku povedal, že to znie až príliš ľahko,“ pokračoval. »Jednoducho napochodujeme dvetisíc rokov dozadu a nakopeme Rimanov do riti. Samozrejme, že vyhráme! Máme guľomety a lietadlá a napalm. Ktorá légia by sa nám vyrovnala?«

»Ale také ľahké to nebude,« odvetil Lucian a žmurkol na nás ostatných. »To sa snažíš naznačiť, však?«

»Nenaznačujem, ja ti to hovorím!« Pamätám si, ako si Forrester zahryzol do pery, aby zachoval pokoj. »Dobre, povedzme, že sa nám do rúk dostane stroj času. A povedzme, že sa nám podarí poslať sa do minulosti. Tam sa naše problémy nekončia. Všetci musíme skočiť spolu, inak skončíme v iných časových prúdoch. A na jeden skok môžeme vziať len obmedzený počet ľudí a zbraní. Ak tomu dobre rozumiem, nemôžeme skočiť naspäť do prítomnosti a dokúpiť zásoby vo Wal-Marte.«

Egyptania si rýchlo písali. „Čo je Wal-Mart?“ chceli vedieť, ale nik sa neodvážil prerušiť cisára.

„To sú skutočné problémy,« zhodol sa s ním Lucian. Užší kruh sa stretával v našom byte. Naša učiteľka sedela vedľa neho na starom gauči. Lucian ju objal okolo ramien. »Tuná Theresa vám môže vysvetliť všetky tie sladké technické detaily.« Potom sľúbil: »Stroje času nie sú problém. O prototypoch vedci len snivali. Ďalšia generácia strojov bude jednoduchšia a lacnejšia. Ale súhlasím s tebou. Musíme so sebou vziať všetko. Preto musíme byť dôkladní. Keď už tam raz pôjdeme, nebude cesty späť.«

Forrester pokrčil ramenami. Bol prekvapivo nízkej postavy. Všimol som si, že veľa dobrých vojakov je malých. Ale vyžaroval autoritu. Moc. Ak by odišiel od stola, pár ľudí by ho nasledovalo. »Nedokážeme preniesť dostatok guliek,« varoval Luciana a nás ostatných. »V ríši je päťdesiat až sto miliónov ľudí. Je mi jedno, koľko zbraní a bômb prinesieme so sebou. Ak nás budú chcieť zabiť, nájdú spôsob ako nás rozdrviť počtom!«

Ale Lucian bol pripravený. Vyzeralo to ako dobre naplánovaný útok zo zálohy. »Najskôr si musíš niečo uvedomiť. Tieto staré ríše boli krehká záležitosť. Väčšina z tých miliónov boli otroci alebo hrozne chudobní ľudia, ktorým bolo ukradnuté, kto sedí v paláci. Okupanti sa vždy zbavili len pár tisícok elity a potom transplantovali svoje hlavy na krk bezhlavého štátu.«

»To je možno pravda,« uznal Forrester. »Ale na tých schôdzach nad pizzou rozprávaš, akoby tam nikoho nečakala smrť. Akoby sme len s úsmevom prišli, mávli čarovným prútkom a tie prosté duše sa pôjdu roztrhať, aby plnili naše rozkazy.«

POVIEDKA

»Také ľahké to nebude,« súhlasil Lucian.

»V tom prípade potrebujeme viac vojakov,« povedal Forrester. »Alebo rovno vrahov a inú háved'. Takých ľudí, ktorí šťastne pokosia našich nepriateľov guľometmi.« Na okamih ho striaslo a opýtal sa: »To je tvoj plán?«

»Chcem najlepšie možné zbrane,« priznal sa Lucian. Potom si nás premeral triezvym a sebaistým pohľadom. Nevedel som, čo povie. Túto časť plánu doteraz tajil – čakal na dokonalú chvíľu. »Najviac potrebujeme,« prezradil, »zbraň čistej hrôzy. Zbraň, ktorá za nás vyhrá každú bitku a zbaví našich nepriateľov posledných zvyškov nádeje.«

»Atómovky nezoženieme,« vyštekol Forrester. »Čiže musíš mať na mysli lacnejšie zbrane. Otravu jedla. Kiahne. Ktorú z týchto hrôz si vezmeme so sebou?«

Forrester mal pravdu. A toto nebolo prvýkrát, čo mi podobné hrozné úvahy prišli na myseľ.

»Nie sme Rimania,« vyhrklo zo mňa. Konečne. Potom som sa pozrel na môjho najlepšieho priateľa a s pocitmi zradcu som priznal: »Nechcem vraždiť a mrzačiť. Ak máš na mysli toto... používať epidémie na udržanie moci...«

Lucian si nás premeral.

Tým pohľadom dal každému z nás najavo, že sme ho sklamali. Akoby sme mu vrazili dýky do brucha a do zlomeného srdca. Potom pohladil Theresu po ramene a s uvoľneným hlasom povedal: »Zamyslíte sa nad tým. Nie je to zjavné?«

Kým sa niekto z nás, hlupákov, odvážil hádať, Lucian nám vysvetlil svoj plán... ktorý sme mali priamo pod nosom!«

IV

Colfax sa významne odmlčal a nechal divákov zamyslieť sa nad prostou nekrvavou hrôzou, ktorú jeho mlčanie vyjadrovalo. Potom vzdychol, zdvihol pohár, uvedomil si, že je prázdny a jeho ruka klesla. Z tieňov vystrelila druhá ruka, rýchlym pohybom pohár odniesla z dohľadu, kým tretia ruka pred cisára položila ďalší vysoký pohár filtrovanej vody s ľadom.

Odmietol. „Nie. Niečo sladké.“

Nič sa nestalo.

„Sladkú limonádu,“ dodal a ďalšia ruka mu podala nový pohár s bublinkovou hnedou tekutinou. Po ochutnaní si premeral nápoj pohľadom. „Recept sme priniesli so sebou,“ podotkol. „Bol to dar od spriatelenej korporácie. Tešila ich predstava, ako Rimania pijú ich sytenú slivkovú šťavu.“ Položil pohár na biely mramor a povzdychol. „Čo sme priniesli,“ dodal, keď sa opäť pozrel do kamier.

„Priniesli ste nám budúcnosť,“ spomenula novinárka hlasom na pomedzí úžasu a vďačnosti.

„Úlomky budúcnosti, áno,“ zaváhal Colfax. „Lucian zvyčajne sľuboval, že odídeme do roka, do dvoch. «Sme jednou nohou tam,» opakoval. Ale sľuby vždy sprevádzalo žmurknutie a postranný úsmev. Užší kruh to chápal – niečo také obrovské sa nestane rýchlo alebo ľahko. Lucian vrazil »Čoskoro,« aby ľudia nestrácali sústredenie. Chcel a pestoval vojnovú mentalitu – ten plodný pocit, že záleží na každom okamihu, že každé rozhodnutie bolo osou, na ktorej balansovali naše sny.

Nič neudrží triezvu myseľ tak účinne ako vedomie, že na jednosmernú cestu si musíte so sebou vziať všetko. Mechanizmy na výrobu strojov a energie, ľudia s príslušnými schopnosťami a intelektuálna kostra technologického sveta – to všetko sme museli kúpiť, získať si a v niekoľkých prípadoch ukradnúť. Každý z projektu mal nápady. Každý hlas v užšom kruhu chcel vziať iný kľúčový kus nášho sveta. A Lucian – keďže to bol Lucian – súhlasil s každým z nás. Potrebovali sme moderné plodiny a spoľahlivé hybridy. Potrebovali sme knižnice, papierové aj na CD nosičoch. Museli sme mať kódex správania a najnovšie lekárske vybavenie a frajerské uniformy. A najpodstatnejšie bolo získať talentovaných ľudí. Ale každý nováčik vždy poznal dvoch-troch ďalších, ktorí by „dali všetko“ za to, aby šli s nami, ktorí by boli „nadšení“, keby mali miesto v tomto úžasnom dobrodružstve... a po pár rokoch sme už stáli za kormidlom kompletnej organizácie s kancelármi, poltuctom skladov a viac než tisícok nadšených a platiacich členov.

Našu misiu tvarovala aj veda. Toto nebola len cesta časom, ale aj priestorom. Vedeli sme, že keď dorazíme do minulosti, naše telá a stroje a preplnené kufre nahradia čokoľvek, čo tam bolo predtým. Explodovali by sme do bytia a odtlačili ľudí, budovy a zem pod našimi nohami násilnou reštrukturalizáciou hmoty. Preto sme

POVIEDKA

museli mieriť na more. Voda a teplé vetry Stredozemného mora ponúkali mäkké a bezpečné prístátie. Ale to znamenalo, že budeme potrebovať solídny a plavbyschopný čln, ktorý by nás niesol posledných pár líc do Ríma.

Čln, ktorý unesie stovky ľudí, už nie je čln. Je to loď. Lucianova rodina mala peniaze a každý z nás dal toľko, koľko si mohol dovoliť. Ale väčšina z nás práve dokončila školu. Každý sme mohli vložiť pár zlatiek, ale spolu to nebolo veľké bohatstvo.“

Colfax sa napil limonády.

Jedna z kamier znepokojivo zadrnčala, ale skôr než sa to ktokoľvek pokúsil opraviť, sama sa napravila s ostrým a nečakaným cinknutím.

„Lucian konečne priznal: »Potrebujeme pomoc.« Bol pri tom len užší kruh. Preletel nás pohľadom, zavrtil hlavou a zopakoval svoje slová. V jeho hlase som počul bolesť. Obetovali sme nášmu projektu sedem rokov, ale nestačilo by ani tisíc. Začali sme strácať členov rýchlejšie, než sme nachádzali nových. Naše financie sa zmenili na jeden veľký zmätok. Vtedy som to nevedel, ale Lucianovu rodinu pochopiteľne trápil jeho šialený koníček a odstavila ho od fondov. Ale Lucian sa nenechal odradiť. Na každý problém mal odpoveď a každú odpoveď bolo najlepšie podať s odhodlaným úsmevom. »Potrebujeme nového partnera,« povedal nám a škeril sa od ucha k uchu. »Potrebujeme rojka s hotovosťou a zdrojmi a jednoduchou vôľou použiť svoje dary.«

»Existuje taký mýtický tvor?« zaujímal sa Forrester.

»Existuje,« zapriadol s drzým žmurknutím Lucian. »A myslím si, že viem, kto to je.«

Neviem, kde toho miliardára našiel. Predpokladám, že Lucian poslal tisíc listov a e-mailov všetkým dôležitým asistentom v nádeji, že prehodia dobré slovo u svojich veľmi zaneprázdnených šéfov. Napokon zariadil schôdzku s mladým miliardárom, ktorý zbohatol na technológii a bol natoľko zvedavý, aby nám dal tridsať minút svojho času. Šli sme štyria, ale rozprával hlavne Lucian. A v mnohých ohľadoch to bol jeho najlepší prejav. Bol šarmantný, vtipný a pútavý. Popisoval majestát Ríma a zázraky, ktoré prinesieme do jeho zlatej éry. Presvedčil ma. Očaril ma, povzbudil ma. Ani som nepočul, ako miliardár povedal nie. Ale potom som si všimol tváre mojich priateľov a uvedomil som si, že sa stalo niečo hrozné.

»Mám jedno pravidlo,« povedal miliardár. »Neplatím za výlety, na ktoré nejdem a úprimne, ani zďaleka nemám v pláne ísť s vami do minulosti.«

Tými slovami všetko zmrazil.

»Prečo by som opúšťal tento svet?« spýtal sa nás. »Moje bohatstvo je tu. Moja moc a moja reputácia sú tu. To, čo chcete len dosiahnuť, už mám. A to, čo mám, je oveľa krajší život, než by ste vy alebo ja našli v minulosti.«

Tie prorocké slová ma zasiahli ako blesk.

Forrester vyzeral zranený. Ja som cítil frustráciu a zhnusenie a chvíľu som toho bohatého fagana úprimne nenávidel. Theresa so strachom v očiach hľadela na Luciana. Ten si to odniesol najhoršie. Prvý raz v živote ho jeho šarm zradil. Vnútro mu zožierali pochybnosti. Toto drsné odmietnutie ho celkom zničilo. Bol zúrivý, zúfalý a stratený. Neprekvapilo by ma, ak by sa na mieste postavil a vyskočil von z okna. Tak zle vyzeral.

Situáciu zachránila Theresa.

Luciana milovala. Pred dvomi rokmi sa vzali a úprimne ho zbožňovala. Spravila by čokoľvek, aby mu pomohla. Preto sa naklonila a usmiala na nášho nezdvorilého hostiteľa. Jej husté a dlhé čierne vlasy spolu s inteligentnými hnedými očami upútali pozornosť každého muža. Takže upútala miliardára prenikavým pohľadom a poodhaleným dekoltom a hlasom, ktorý by roztápal vosk, sa spýtala: »Pane. Určite máte priateľov, ktorí sú tiež bohatí. Je medzi nimi niekto, koho by zaujímala naša ponuka?«

Miliardár potriasol hlavou. „Nie.“

Ale potom sa zamyslel a pokrčil plecami. »Mark Lightbody. Nepoznám ho dobre, ale miluje dobrodružstvá. Niektorí ľudia tak reagujú, keď zdedia bohatstvo. Ak tie svoje nezmysly správne zaobalíte, môžete získať jeho prelietavú pozornosť.«

* * *

Colfax sa odmlčal.

Novinárka čítala v jeho tvári a reči tela a rozhodla sa spomenúť meno: „Marcus.“

„To bol jeho nápad,“ oznámil Colfax. „Hneď na prvom stretnutí povedal: »Volajte ma Marcus. Lepšie sa

POVIEDKA

do toho vžijem.«

»Marcus Lightbodicus,« zažartoval som popod nos.

To ho veľmi rozosmialo. »Iste. Prečo nie?«

Ďalšia pauza.

„Mark bol drobný chlapík,“ povedal Colfax. „Ledva meter šesťdesiat. Starý ako Forrester, ale pôsobil ako rozmazaný pubertiak. Potreboval skákať ľuďom do reči. Rád sa chvastal. Bol nerozumný, drzý a mal šialenú energiu, ktorou mohol skutočne niečo dokázať – príležitostne. Napríklad zaoceánske výletné lode boli jeho nápad. Taká loď je mesto samo o sebe – unesie tisícky ľudí aj náklad. A nestačilo by mu vyradené plavidlo s vŕzgajúcim trupom. Šiel nakupovať a vrátil sa nie s jednou, ale s tromi gigantickými loďami. „V odvetví prepukla panika,“ povedal. „Tak mi napadlo, prečo nie tri za cenu dvoch?“

Náš nový partner sa rozhodol, že musíme lode úplne prestavať, čo zabralo čas. Tiež trval na lepšej munícii a modernejšom vybavení a výcviku, zvýšenom počte ľudí a ďalšom výcviku. Každý nápad stál milióny. Rozsah našej operácie rástol a rástol. A Lucian si do ohromujúcej miery zachoval trepezlivosť a nechal Marcusa, nech si robí, čo sa mu zachce.

Tí dvaja neboli nikdy priatelia.

Ja som bol Lucianov priateľ. Theresa bola Lucianova manželka a milenka. A Forrester bol úplne oddaný našej misii. Ale prakticky odo dňa, kedy sme Marcusa spoznali, sme vedeli jedno. Malý pán si bude vraviť svoje a my budeme predstierať, že počúvame. Ďakovali sme mu precítenými, vážnymi hlasmi. A potom sme si vymenili pohľady. Bez žmurkania. Ale s napätím v čeľustiach. Vedeli sme, čo je v hre a vedeli sme, čo musíme robiť, aby sa práca podarila.“

V

Colfax prestal rozprávať a hlbavo sa zahľadel na svoju limonádu.

„Cnosť. Pravda. Spravodlivosť,“ vymenovala novinárka legendárne lode so zrejmovou úctou. „Všetko zlato na tomto svete by nepostavilo ani jedno z tých ohromujúcich plavidiel. To vraví moja matka, keď popisuje tú dobu.“

Starec prikývol a jeho súkromný úsmev sa mimovoľne rozšíril.

„Keď ste prišli, mali ste tridsaťtri rokov,“ pokračovala žena. „Aj s Marcusovou pomocou trvali prípravy ešte osem rokov.“

„Áno,“ potvrdil.

Prikývol a vysvetlil: „Nič dôležité nie je ľahké. Museli sme prispôbiť lode novým funkciám. Nákladný priestor sa musel zväčšiť a vylepšiť. V našom ciele neboli moderné lodenice – všetky opravy museli prebehnúť na mori, bez nákladných žeriavov a vonkajších zdrojov energie. Ďalším problémom bolo palivo. Máme za sebou ťahať aj obrovský tanker? To by obmedzilo našu pohyblivosť a zablúdená iskra by z nás všetkých urobila mŕtvolky vo vode. A tak sme sa po viacerých chybných krokoch rozhodli prerobiť všetky motory – lodí, terénnych vozidiel a hydroplánov. Ako palivo sme zvolili alkohol. Čistý etanol sa dá vyrobiť z takmer akejkoľvek pestovanej plodiny. Každá z veľkých lodí mala vedľa nádrží na palivo liehovar. Oceľové kravy pripravené vypásť si okružnú cestu Stredozemím. Prirodzene, výkon motorov klesol, ale aj pri úbohých 17 uzloch budeme najrýchlejšia flotila na svete.

Osem rokov plných neprestajnej, ubíjajúcej prípravy.

Každú chvíľu keď sme nespali sme boli zaneprázdnení. Naši zverbovanci potrebovali primerané pracovné pozície a výcvik. Vytvorili sme štruktúru velenia, testovali ju, rekonfigurovali a testovali znova. Vtedy som sa konečne naučil, ako udeľovať rozkazy. Mali sme nekonečné problémy s vládami a istými osobami. Nikomu sa nepáčili naše skladiská munície. Médiá nás označovali za kult, ktorý zneužíva slabé povahy a chce ich pripraviť o rodiny a o miesto v prítomnosti. Čelili sme armádam právnikov, ktoré sa od nás pokúšali odtrhnúť našich prívržencov a vysúdiť z nás aj posledný dolár. Daňové úrady a parlamentné komisie nás podrobne skúmali. A čo bolo najhoršie, ešte stále sme nemali fungujúci stroj času – nielen malú vedeckú hračku do laboratórnych podmienok, ale odolný stroj s dostatočným výkonom na prerazenie diery v prítomnosti, ktorou by mohlo zostúpiť do minulosti viac ako milión metrických ton kovu a ľudí.

Boli obdobia, kedy som pochyboval, že máme šancu na úspech.

Ale jedného dňa som s radostným prekvapením zistil, že sme konečne pripravení.

Náhoda chcela, aby to bolo v marci. Jedno slnečné víkendové popoludnie sa naša flotila stretla pri

POVIEDKA

talianskom pobreží. Naše tri hlavné lode, dva nákladné riečne člny a niekoľko tuctov pomocných plavidiel. Svetové médiá nás sledovali z bezpečnej vzdialenosti. Medzi nami a nimi boli elegantné moderné lode troch vojnových lodstiev. Ubehlo pätnásť rokov, odkedy sa cestovanie časom stalo realitou. V priebehu posledných rokov mala verejnosť možnosť prenajať si koncesované stroje času. Volali ich ChronoAble – „chrono“ podľa času a „Able“ podľa muža, ktorý zdokonalil mechanizmus. Prítomnosť opustila len hŕstka jedincov a pár malých skupín. Smrteľne chorí sa utiekali do budúcnosti v nádeji, že tam nájdu liek na svoje ťažkosti. Rojčiví blázni šli do minulosti za romantikou a zmyslom života. Ale my sme boli niečo iné. Boli sme obrovskí a organizovaní, dramatickí a cieľavedomí a celý svet sa díval na naše posledné, osudové prípravy.

Velil som Pravde. To znamená, že som vravel skutočnému kapitánovi lode, čo robiť. Marcus mal Spravodlivosť. A Lucian vládol celej výprave, ako aj našej hlavnej lodi, Cnosti. Medzilodnou komunikáciou sme počuli jeho krátky prejav o povinnosti a dobrodružstve. Ale úprimne, bol to jeden z jeho slabších prejavov. Zakoktával sa. Znel váhavo a trochu smutne. Neskôr sa mi Theresa zdôverila, že počas prejavu sedel Lucian na záchode a trpel akousi žalúdočnou nočnou morou. Povedal by som, že z nervozity. Pochybujem, že Lucian pred tou poslednou chvíľou naozaj chápal, čo od nás žiada. Až do posledného dňa bol náš cieľ len vzdialenou abstrakciou. Komplikovanou a uspokojujúcou hrou, ktorá sa končila vo chvíli, keď prehovoril do mikrofónu dnes slávne slová:

»Aby sme stvorili lepší svet.«

Colfax sa uškrnul a priznal: „Tie slová som napísal ja.“

„Je to vynikajúca fráza,“ odvetila žena.

„»Aby sme stvorili lepší svet,« bol pripravený signál,“ vysvetili. „Náš ChronoAble sme prepojili so štruktúrou Cnosti. Theresa rozmiestnila senzory a dokončila kalibrácie. Na všetkých troch lodiach viedli hrubé káble z generátorov do radu kondenzátorov a ďalšie káble viedli synchronizovaný pulz energie do samotného stroja času. Vytvorili sme trhlinu. V prvej mikrosekunde bola trhlina menšia než špička prsta. Potom mu Theresa a jej personál dodali elektrický náboj a vypustili ho.

Náš stroj času v mnohom pripomínal ťažké delo. Hlaveň z nehrdzavejúcej ocele mierila rovno hore na modré nebo bez oblakov a z jej ústia vytryskla trhlinka ako malý žiarivý záblesk. A potom sa žiara začala rozvíjať. Iskrila a rástla, nadobúdala väčší objem a začala strácať hybnosť. Ohromení sme sledovali, ako sa trhlinka zdanlivo celú večnosť vznášala na mieste. A potom ju zem stiahla dolu. Trhlinka sa rozvíjala stálym tempom. Pripomínala už oblak žeravej bielej plazmy, hoci nemala skutočnú teplotu. Jej energia bola niekde inde, zaneprázdnená prerázaním nových dverí v podlahe vesmíru. Spadla cez celú našu flotilu ako ťažká studená deka a najbližší zlomok nanosekundy novootvorené dvere ležali priamo pod nami.

V ďalšom okamihu bola – bez akejkoľvek známky pohybu – noc. Plávali sme na tom istom mori, ale nad hlavami sme mali hviezdy. Naše lode a morská voda, ktorú sme so sebou priniesli, vytláčala milióny galónov domácej vody. Stál som na mostíku a pozoroval som, ako sa do temnej diaľky valí obrovská vlna. Vtedy pribehol náš navigátor, takmer bez dychu. Mal kalendár založený na súhvezdiach a fázach mesiaca. Vyhŕkol približný dátum. Mesiac a rok. »Z toho, kde sa nachádza Polárka,« rapotal, »a kde je Mesiac a ostatné súhvezdia... No, mohol by byť rok 44 pred našim letopočtom a zaručene sme uprostred marca!«

Colfax chvíľu počkal a potom sa pozrel na ženu sediacu oproti. S kývnutím dodal: „Váš prastrýko bol už niekoľko dní mŕtvy a ríša sa zmiatla v chaose.“

Oktavián sa pousmial a uklonil sa s istým strohým pôvabom.

„V chaose,“ zopakoval cisár. Privrel oči. „No musím priznať, že to vyzeralo ako veľmi pokojný chaos. Tá noc a tiché more... Úprimne, cítil som sa skôr ako turista než dobyvateľ.“

Pohľad bledých očí bol vzdialený – a uchvátený.

„Výletné lode a Marcusa sme nechali na mori,“ pokračoval. „Ostatní členovia užšieho kruhu sa nalodili na jachtu s alkoholovým motorom, ktorá s malými člmi po boku supela k brehu. Priamo pred nami ležalo ústie Tiberu. Orientovali sme sa pomocou zariadení na nočné videnie a nemenných obrysov kopcov. V šere pred svitaním sme sa vylodili v Ostii – prístave Ríma – a komu zatiaľ nesvitlo, vtedy si to uvedomil. Boli sme vo veľmi odlišnom svete. Hore prúdom bolo najčistejšie, najcivilizovanejšie mesto na planéte. Ale Tiber bol hnusný. Cítili sme a videli hrubý odpad, ktorý spláchla dole prúdom zimná voda. Zo symbolických dôvodov Lucian vystúpil na suchú zem ako prvý a skončil tak, že sa kízal cez kopu anonymných výkalov. Potom vzhliadol ku mne, začal sa smiať a všetci sa smiali. Vykrikol: „Preboha, toto miesto je ale žumpa!“

Vyložili sme terénne vozidlá. Forrester vyslal napred prieskumníkov a našli sme cestu vedúcu do Ríma. Via Ostiensis. Lucian trval na tom, že bude riadiť prvé vozidlo. Jeho oči veľké ako okná a biele zuby žiarili

POVIEDKA

odrazeným svetlom reflektorov. »Hrozná cesta,« neraz sa sťažoval. »Neprekvapuje ťa to, Jonathon? Všetky tie odporné malé budovy a táto hrozná dlažba... Nemáš pocit, že je to tu hrozne ošarpané?«

Na túto chvíľu som sa pripravoval pätnásť rokov. Študoval som. Predstavoval som si. Sníval som. A nie, vôbec ma to neprekvapovalo. Bol som nadšený, udivený a príjemne vydesený, ale vážne, všetko vyzeralo tak, ako v mojich snoch.

»Cesta nie je najhoršia,« odvetil som.

»Musíme ju nanovo vydláždiť,« dušoval sa. »Len čo získame ropu z Líbye, položíme tu pekne hrubú vrstvu asfaltu.«

Rím neočakával útok. Nie v tú noc a určite nie útok ľudí ako my. Mali sme brnenia z kevlaru a tvrdé policajné helmy a mali sme zbrane. Bol som vyzbrojený pištoľou. Forrester sám mal na sebe dosť palebnej sily, aby skosil celú légiiu. Ale ani raz sme nevystrelili. Keď sme našli zamknuté mestské brány, Lucian odhalil svoju hrozivú zbraň. Zbraň sa viezla na vlastnom Humvee s generátormi v prívesoch. Žmurkol na mňa. »Povedz dátum.«

»Čo ja viem?« zamrmlal som.

Pokrčil plecami a pridol do kroku. Theresa sedela pri zbrani. Oslovila ho »Miláčik,« a pobozkali sa. Potom jej Lucian zašepkal do ucha a Theresa sa o kúsok odtiahla. Povedala mu: »Nemusí to byť tak veľa. Môžem vziať bránu a nechať stenu tu.«

»Ale kde by v tom bolo divadlo?« spýtal sa a venoval jej úškľabok. Potom zavolať Theresiných ľudí a zopakoval presné rozkazy.

Spustili sa generátory a niekoľko malých kondenzátorov. Lucian vybral dátum a Theresa namierila hlaveň z nehrdzavejúcej ocele. Previedla pár rýchlych kalibrácií a uprostred reakčnej komory zbrane vznikla miniatúrna trhlina. Záblesk bol nečakaný a tichý. Sklonil som hlavu a zavrel som oči, vďaka čomu som o všetko prišiel. Ale ako dobrí turisti sme mali kamery. Určite ste videli záznamy. Stojí tam brána. A veľká kamenná hradba. Vidíte strážu, ktoré opatrne nakúkajú z vrcholu hradby. Potom sa okolo nich rozšíri a rozvinie trhlina a niekoľko tisícok ton kameňa a dreva a svalov a mozgov sa prepadne časom.

Našou hrozivou zbraňou bol ChronoAble.

Na zemi a s prenosnými generátormi bol taktickým prostriedkom. Ale keď sa zapojil do Cnosti a napájala ho celá lodná elektráreň, technicky vzaté mohol poslať menšie mesto do inej éry.

Strážu, brána a dlhá časť hradby zmizli. Pár uvoľnených kameňov sa skotúlalo na zem, inak sa pred nami nič nehýbalo.

Ticho som sa spýtal môjho priateľa: »Aký dátum si si vybral?«

Pokrčil plecami: »Okolo desaťtisíc rokov dozadu.«

Kým som otvoril ústa, rýchlo dodal: »Páčila sa mi tá predstava. Čiastočná stena uprostred divočiny a nikto netuší, ako sa tam dostala.« Zasmial sa. »Hádanka pre pána a pani Kromaňonských, všakže?«

„Potom začalo svitať,“ povedal cisár, „a my sme sa ocitli tu. Tu, v srdci Ríma, na samotnom Fóre. náš najlepší prekladateľ – odborník na latinčinu, ktorý sa od nadšenia takmer pomočil – začal kričať na občanov a otrokov, ktorí nás sledovali z diaľky. Vravrel im: »Sme bohovia. Chceme sa stretnúť s Markom Antóniom a so senátormi. Privedte ich sem a budeme vďační. Neuposlúchnite a pocítite náš hnev!«

Lucian sedel na kapote svojho Humvee. Zapol hudbu z CDčka, starý rokenrol navodzujúcu drsnú náladu. So širokým gestom ukázal nahor a druhou rukou chytil vysielaciu tyč. »Teraz!«

Vyplnenie jeho rozkazu trvalo pár minút.

Túlal som sa ako turista. Zízal som na Vestin chrám. Chrám Castora a Polluxa. Tabularium. A tu na budovu senátu. Vždy ma to zasiahlo, zas a znova – naozaj som tu. Nehľadel som na trosky. Pred očami som mal nové budovy s čerstvým náterom a staré budovy láskyplne udržiavané. Všimol som si, že ma z tieňa pozoruje pár chlapcov a odklopil som priezor helmy, aby som im ukázal príjemný úsmev. Vtedy prišiel drsný a stúpajúci zvuk motorov a chlapci sa rozutekali. Vrátil som sa k Lucianovi, ktorý bol blízko tribúny. O pár minút preletelo nad srdcom Ríma celé naše letectvo. Za každým hydroplánom vial dlhý transparent s nápisom v latinčine:

»Lucian vládne svetu.«

Dívali sme sa na lietadlá, ktoré prelietali nad našimi hlavami a znova sa vracali so zámerne hlučne bežiacimi motormi.

Stál som vedľa Luciana. Vždy, keď som sa na neho pozrel, sa usmieval. Žiaril. Všetka tá nervozita sa vyparila a nahradila ju závratná radosť.

Myslel som si, že je všetko dokonalé.